

ЕКОЛОШКИ ПОКРЕТ ВРБАСА

СТРАТЕШКИ ПЛАН

За период 2022-2024. године

Врбас, септембар, 2021. године

САДРЖАЈ:

1.УВОД	2
2. НАСТАНАК И РАЗВОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ	3
3. ЦИЉНЕ ГРУПЕ ЕПВ-а	4
4. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ	7
5. ВИЗИЈА	8
6. МИСИЈА	8
7. ОПИС КОНТЕКСТА - ИДЕНТИФИКАЦИЈА СТАЊА И ПРОБЛЕМА	9
8. СТРАТЕШКЕ ОБЛАСТИ И ЦИЉЕВИ	12
9. ЗАДАЦИ И ИНДИКАТОРИ	13
10. ПЛАН ПРАЋЕЊА И ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ	19
АНЕКС 1	Error! Bookmark not defined.
АКЦИОНИ ПЛАН ЗА 2022. ГОДИНУ	Error! Bookmark not defined.

1.УВОД

Стратешки план Еколошког покрета Врбас представља први водећи оријентацијски документ за рад и развој организације у наредном трогодишњем периоду (2022 – 2024). Организација није до сада имала целовити стратешки документ већ је деловала на бази годишњих планова и ад хок иницијатива.

Сам процес планирања инициран је потребом да се планирање изводи систематски и да, иако је непрофитна и невладина организација, ЕПВ треба да се развија у правцу организације која ће својим ширењем постати ефикаснија и где ће се развој изводити плански.

Стратегијски план је отпочет у сарадњи председника ЕПВ, консултаната за цивилни сектор, и експерта за стратегијско планирање, а спроведен је као производ партиципативног процеса који је укључивао чланове организације, али и представнике заинтересованих страна – кориснике, грађане, институције.

Стратегијски план је сачињен према принципима како се он креира за сваку организацију, па и за организације које су по својој природи профитне, али са потпуним прилагођавањем начину функционисања непрофитне организације и субјектима који на њу утичу, а то су све заинтересоване стране.

Додатни импулс процесу стратешког планирања од октобра 2020. године даје HELEVETAS-а и АСТ пројекат који је ЕПВ-у доделио институционални грант и у оквиру њега менторску подршку и обуку о начину вођења процеса стратешког планирања. Година 2021. искоришћена је за дефинисање приоритета организацијског развоја ЕПВ-а, који између осталог обухватају рад на одређивању стратешких праваца.

ЕПВ као корисник институционалног гранта је поставио циљеве у областима друштвених и организационих промена које жели да постигне и у оквиру тих приоритета Стратешко планирање представља темељни подухват.

2. НАСТАНАК И РАЗВОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ

ЕПВ је настао 2004. године са мотивом снажнијег утицаја на загађиваче Великог бачког канала. Временом су проширили интерес на мониторинг и реаговање на све штетне емисије из амбијента, почели су да указују на лоше одлуке надлежних служби и доносиоца, да подстичу грађански активизам и волонтеризам и коначно да чине услуге свима за које осете да их требају а да је то у оквирима њиховог деловања.

Важан моменат у самом старту развоја ЕПВ је улазак у школе и то преко кампање борбе против психоактивних супстанци и бесплатне поделе Водича за родитеље ученицима свих школа у локалу. Препознавање проблема амброзије довело је до првог озбиљнијег окупљања актера из сва три сектора друштва кроз формирање и рад Међуопштинске радне групе за борбу против амброзије са девет средње бачких општина, која је опстала две године (2008-2009) и паралелниом организацијом мониторингом аерополена у сарадњи с ПМФ Нови Сад (2006-2013). У периоду од 2008. године ЕПВ је у континуитету организовао еко школице у основим и средњим школама, како у локалу тако и у суседними општинама. Ова активност у највећој мери давала је базу за волонтерски рад, којег нарочито негују.

Активан однос према правосуђу, кроз процесуирање пријава дешавао се између 2012. и 2018. године, где је ЕПВ постао свестан својих скромних домета у решавању проблема на овај начин. Са преко 600 пријава надлежним инспекцијама ЕПВ је осетио важност добре комуникације са овим органима, нарочито у локалу, што је на терену почело давати боље, видљиве резултате.

Схватајући важност партнерства са пословним субјектима, од 2017 године ЕПВ подиже овај сегмент рада на високи приоритет, пре свега кроз стицање знања и информисаности о циркуларној економији, што је доносило видљиве промене на терену у виду мањих штетних емисија из фирми, као и на стабилност функционисања организације.

Поред свега наведеног, солидарно се подржавао локални активизам у другим срединама, писмима подршке, јавним оглашавањем, директним учешћем на протестним окупљањима (Косјерић, Бачка Топола, Петроварадин; Беочин, Кула, Товаришево, Сомбор, Црвенка...).

3. ЦИЉНЕ ГРУПЕ ЕПВ-а

Посматрано са стратешког аспекта, циљне групе ЕПВ-а су, поред директних корисника услуга, све заинтересоване стране наведене у овом документу. Њихова улога, значај и моћ су различити и стога ЕПВ циљано планира и усмерава активности према свакој од њих специфично.

Циљна група	Опис
Грађани и грађанке Врбаса и других суседних општина а посебно млади и деца	Организација ради са општом популацијом грађана и грађанки, међу којим се посебно издвајају деца и млади као потенцијал за дугорочне и одрживе промене. У оквиру ове групе посебно су важни волонтери који чине окосницу ЕПВ рада.
Инвалиди	Организација већ годинама спроводи јавне радове за инвалиде, тј. радно ангажује незапослене особе са инвалидитетом ради очувања и унапређења њихове пословне способности на пословима уређења животног амбијента и подизања урбане културе.
Велики пословни оператери са територије Врбаса и околине	У оквиру ове групе су Компанија Суноко, ИМ Карнекс, Витал, Шећерана Црвенка, Јафа, Кафилерија Жибел, Перутнина Птуј
Предузетници, мали пословни оператери загађивачи	У оквиру ове циљне групе: рециклер Еколоџи Систем, Шпиритана Реахем, ресторани и кафићи у Врбасу (издвајају и бесплатно уступају ЕПВ неповратну стаклену амбалажу)
Локалне јавне институције - доносиоци одлука - локална самоуправа, јавна предузећа Врбаса и суседних општина	Значај ове циљне групе огледа се у великом утицају који имају за сва дешавања ЕПВ које организује и које третирају на јавном простору. Инспекцијски органи, посебно локална комунална инспекција и њихива спона са првим извршиоцем њихових налога а по пријавама ЕПВ – ЈКП Комуналац Врбас.
Органи, тела и релевантне институције на новоу АПВ	Ову групу чине Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Покрајинска инспекција за воде и Покрајинска инспекција за заштиту животне средине због природе и фреквенције проблема које ЕПВ третира. Стараоц водотокова (канала) – ЈВП Воде Војводине због надлежности над Великим бачким каналом, првим еколошким и водопривредним проблемом у локалу.
Органи, тела –доносиоци одлука на новоу Републике Србије	Републичка инспекција за животну средину, Републичка дирекција за воде и Републичка водна инспекција који надзиру рад поверених послова покрајинских инспекција и преко које ЕПВ може да изврши притисак на Покрајину. Такође имају и своју директну надлежност над многим проблемима које организација третира. Министарство заштите животне средине, у првој надлежности за предлагање еколошких прописа и оценама законитости проблема којима се ЕПВ бави.

	<p>Министарство пољопривреде, Министарство енергетике, министарство грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, који су у надлежности многих сродних и преклапајућих проблема који су еколошког карактера.</p> <p>Министарство рударства и енергетике, због надлежности над проблемима енергетске ефикасности, Обновљивих извора енергије ОИЕ и енергетике.</p>
Локални, регионални и национални медији	<p>ЕПВ се усмерава према медијима из локала – ТВ Бачка, Q-медиа Кула, РТВ (са представништвом у локалу), Бачка-прес. TV Nova S, ТВ Прва, РТС... Дописници регионалних писаних и интернет медија (Вечерње новости, Magyarsoz, Дневник...)</p>
Образовне институције – школске и предшколске установе	<p>Ову циљну групу чине примарно основне школе у општинама Врбас и Кула а потом средње школе у Врбасу. Затим, основне школе у Општини Бачки Петровац и Мали Иђош. Њихов значај је препознат у чињеници да наставни програм не обрађује локалне еколошке и урбане специфичности, заједнички интерес са руководством и наставним кадром школа за ваннаставним активностима. Школе су база за нове волонтере. Активности у школама су високо пролазне код донатора.</p>
Друга удружења грађана, неформалне групе и појединци	<p>ЕПВ се у свом стратешком опредељењу ослања на друга удружења грађана која се баве облашћу екологије, развоја заједнице активизма и слично. На националном нивоу партнери са којима ЕПВ заједнички побољшава положај су Грађанске иницијативе, Партнери Србија, Правни скенер, Цекор Суботица, Млади истраживачи Србије, Еколошки центар Станиште Вршац, Покрет горана Ново Сада, Покрет Горана Војводине, Покрет горана Сомбора, Рурални центар Сова Сремска Митровица...</p> <p>На локалном нивоу ЕПВ сарађује са удружењима као што су: Локална алтернатива Врбас, Спона Равно Село, Критична маса Кула, Еколошки покрет Општине Србобран, Еколошки покрет Оџака, Еколошки покрет за садашњост и будућност Бачка Топола, Бељанска Бара Турија...</p>
Донатори	<p>Донатори представљају важну циљну групу, посебно када се мисли на изворе подршке еколошким акцијама са локланог нивоа. Организација је до сада махом фокусирана на међународне и независне донаторе, али обезбеђује средства и из државних фондова, посебно из отворених конкурса Министарства заштите животне средине. Затим, кроз алтернативне изворе финансирања кроз учешће у реализацији пројеката чији су носиоци наши ОЦД партнери. Остварује се подршка привреде кроз донације и кроз пословно-техничку сарадњу, давањем консултантских услуга и промоцијом достигнутих еколошких стандарда. Такође ЕПВ има сопствену активност прикупљања и продаје неповратне стаклене амбалаже из ресторана и</p>

	кафића у Врбасу које им откупљује локални рециклер, Еколоџи Систем
--	---

4. ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

ЕПВ свој рад у локалној заједници и шире темељи на следећим принципима и вредностима које промовише и уграђује у своје свакодневно деловање:

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ
<p>Љубав и поштовање према природи</p> <p>ЕПВ негује одговаран однос према екологији и здравом животу. Кроз свој рад и јавно иступање поштовање и очување природе истиче примарним, то је темељни принцип на којем се заснива наш опстанак. Висок ниво свести, индивидуалне, друштвене и политичке одговорности и бриге о здравој животној средини су за ЕПВ манифестације поштовања према природи.</p>
<p>Правичност</p> <p>Правичност за ЕПВ значи једнаку доступност природних ресурса за све актере у друштву, уз најмање исту доступност природних ресурса за генерације које остану иза нас.</p>
<p>Независност и отвореност</p> <p>ЕПВ отворено и независно наступа у јавности и према институцијама када се залаже за очување природе. Не дозвољава утицај политичких и других интереса у свом раду, а истовремено охрабрује своје чланство и кориснике да независно промишљају и покрећу решавање еколошких питања. Истовремено, ЕПВ је отворен за партнерства и сарадњу са свим актерима који имају интерес или друштвену одговорност према теми заштите природне средине.</p>
<p>Посвећеност и истрајност</p> <p>ЕПВ свој рад заснива на начелу да је истрајност и посвећеност једини, често дугачак пут којим се мора ићи како би се постигла нека позитивна и одржива промена. ЕПВ високо вреднује жељу и мотивисаност, ентузијазам и оптимизам да су позитивне промене могуће.</p>
<p>Професионалност</p> <p>Према грађанима, финансијерима, медијима, спољним сарадницима и волонтерима ЕПВ има коректну професионалну сарадњу испуњену међусобним поштовањем, искреним и отвореним односима. Опоненти се у ЕПВ доживљавају као део окружења које има право на различитост у мишљењу, уважавају се и комуницира се са њима на професионалан начин. Они су важан фактор сталног преиспитивања, кориговања и унапређења ставова.</p>

Компетентност

ЕПВ је у сталном процесу информисања и едукације, праћења стања на терену, нових спознаја о моделима и технологијама решавања проблема. ЕПВ је равноправан и уважен суговорник и преговарач са свим актерима у друштву.

5. ВИЗИЈА

Општина Врбас и друге средине у Војводини и Србији су „Еко-смарт“ заједнице у којима сви грађани и институције одговорно сарађују за општу добробит, а на принципима одрживог развоја, заштите природе и природних ресурса.

6. МИСИЈА

Еколошки покрет Врбаса је лидер у Општини и шире у подизању **еколошке свести** КРОЗ АКТИВНО ДЕЛОВАЊЕ према грађанима, посебно према деци и младима. **ЕПВ спроводи пројекте и кампање унапређења услова живота у амбијенту који је наслоњен на природне законе одрживог развоја, кроз мониторинг животне средине, пружањем подршке грађанима у остварењу њиховог права на здраву и безбедну животну средину, јачањем сарадње са локалном самоуправом, привредом, научним установама и невладиним сектором.**

7. ОПИС КОНТЕКСТА - ИДЕНТИФИКАЦИЈА СТАЊА И ПРОБЛЕМА

Еколошки покрет примарно делује на локалном нивоу и у суседним општинама, али исто тако и на националном нивоу, кроз партнерства и мреже организација, тежећи да се повеже и са интернационалним партнерима. У процени релевантног контекста и идентификацији стања и проблема, фокус је стављен на локални ниво као примарни оквир ЕПВ деловања.

У делу политичког контекста у којем делује ЕПВ, сматра се да постоји начелно добра клима за еколошке иницијативе, али да у широј јавности постоји конфузија око аутентичности актера на еколошкој сцени Србије, док у локалу то није случај. ЕПВ је профилисан, препознатљив и делимично утицајан, до нивоа креирања свести и става. Покретачки капацитет ограничен је, поред скромне унутрашње инфраструктуре, апатијом, разочараности, па и скривеним интересима већег броја грађана, што је у ствари уочен простор за рад на ефикаснијем утицају.

Законодавни оквир, релевантан за области у којој ЕПВ делује, карактерише следеће: Неусаглашеност и преклапање прописа, нефункционалност прописа транспонованих директо из развијених земаља ЕУ, слаба примена прописа на терену, слаба хоризонтална сарадња институција у високој надлежности, скромна судска пракса, неедуковане судије и тужиоци и мали број правоснажних решења, недостатак студија утицаја за доказне поступке, релативно скупа решења, недостатак законских механизма за наменску контролу трошења средстава од еколошких такси.

Социјални и економски фактори у локалној средини не разликују се превише од остатка Републике Србије: истиче се приметно осиромашење грађана и фокус на егзистенцију а без мотива за ангажовање на еколошким темама. Међутим уочава се и постојање средњег сталежа у локалу, економски збринутих, али у нестабилном политичком, економском а сада и „пандемијском амбијенту“, такође без енергије за скретање фокуса са очувања материјалног статуса и стечених позиција. Али у овој групацији ЕПВ проналази и скромне потенцијале за надградњу свести о потреби позитивног утицаја на амбијент који штетним емисијама угрожава њихово здравље.

Карактеристична је реалтивно слаба мотивација одраслог становништва за промене и активизам, те је стога ЕПВ усмерен ка деци и младима који представљају шансу, **истина дугорочну**, за одрживе промене.

Организација одржава односе са школама и вртићима ради бољег синергијског приступа у стварању бољег амбијента. То је и главна **волонтерска база а посредно омогућава доступност родитеља (одраслих), такође и добар ехо донатора**. У досадашњем раду идентификовани су заједнички интереси, али иницијативе углавном долазе од стране ЕПВа.

Са привредним сектором развијена је стратешка сарадња и то са пословним оператерима из Врбаса, Црвенке, Бачке Тополе и Србобрана у области циркуларне економије, смањења штетних емисија, увођења обновљивих извора енергије (ОИЕ) и енергетске ефикасности, промоцији достизања еколошких стандарда...

После неколико година лоших односа, ЕПВ је отворио комуникацију са локалном самоуправом са циљем да предупреди ометање својих активности, да омогући лакшу комуникацију са локалним инспекцијама, да обезбеди релевантан став по актуелним еколошким питањима, да се директно информише о спровођењу локалних одлука и делова прописа у њиховој надлежности, да обезбеди актера из јавног сектора за међусекторску сарадњу... Та комуникација је незадовољавајућа, делом због скромног кадровског и преговарачког потенцијала у локалној самоуправи, делом због постојања још увек приметне политичке задршке због конфликта из прошлог периода а добрим делом због нагомиланих проблема и скромних локалних капацитета за њихово трајно и одрживо решавање. Потребно је радити на садржају и квалитету ове комуникације, пре свега стварањем нових лица у ЕПВ, са

капацитетом разговора и преговора, неоптерећених конфликтним педигреом из минулих времена. Кад год је могуће, потребно је приступати са готовим решењима која су питка и спроводива, „јер двери се не отварају оном ко проси, већ оном ко дарове доноси“!

Што се животне средине тиче, ту постоји потенцијал за развој али и небрига о истом. Наиме, скромна примена прописа, не постојање последица за противправно понашање усложњава рад и девастира резултате активности и кампања организације за очување природе, посебно ка оном делу грађана без урбане културе, као и пословних оператера, загађивача. За исте ствари енергија се троши изнова у бесконачност. Високи намети на пословање и државна контрола, спутавање слободног протока услуга... демотивише власнике фирми да улажу у еколошке инвестиције. Затим, поскупљење енергената, још увек скромна регулатива за ОИЕ, продаја домаћих изворишта воде, „заштита страних инвеститора од еколошких прописа“, ниска рудна рента... генерацијски је изазов за еколошки активизам.

Позитивни помаци осећају се из ЕУ, која изгледа више не жели да буде само неми посматрач еколошке небриге крај њихових граница, преливања штетних емисија, нелојалне конкуренције извозника прљаве енергије или производа сачињених уз прљаве енергенте. Између осталог, прописивање мера СВМ (Carbon Border Adjustment mechanism), наплата прекограничне таксе за емисије CO₂ (чија пуна примена се очекује од 2023 до 2026), значајно ће олакшати борбу локалних активиста против загађења ваздуха.

Што се саме организације ЕПВ тиче, идентификовани фактори конкурентске предности су :

- ✓ Ширина покривености нише заштите животне средине и екологије на територији Општине Врбас и шире;
- ✓ Висок кредибилитет, репутација и јака експертиза за еколошки консалтинг;
- ✓ Оперативна ефикасност у организацији акција на терену;
- ✓ Транспарентан приказ финансија и ефикасност у извештавању по пројектним активностима и организованим акцијама;
- ✓ Постојање нових потенцијалних извора прихода (консалтинг малим и средњим компанијама, самофинансирање из сопствених акција)
- ✓ Квалитетно, правовремено и детаљно извештавање медија о акцијама и деловањима ЕПВ као и присутним проблемима заједнице

С друге стране, унутрашњи и спољашњи ослоњци ЕПВ-а су:

- ✓ Познавање и покривеност закона и стандарда у домену екологије и заштите животне средине;
- ✓ Проактивно планирање акција заштите животне средине. Проактивно планирање и предвиђање пројеката и ефикасност процеса апликације код донатора (од сазнавања за конкурс до попуњавања апликације и комуникације као и ефикасност у извођењу пројеката);
- ✓ Проналажење, придобијање и обезбеђивање сарадње и средстава од пословних оператера. Стабилна база постојећих стејкхолдера;
- ✓ Виско-успешна способност лобирања код медија и разрађени канали комуникације са грађанима. Све комуникационе платформе (друштвене мреже, вебсајт) ЕПВ су ажурне и посећене;
- ✓ Квалитативно и квантитативно истраживање сваког проблема (у домену екологије и заштите животне средине) и континуирано праћење стања
- ✓ Висока посвећеност лидера и људи који су сарадници , волонтери чланови.

На основу испитивања¹ потреба како заинтересованих страна, тако и грађана као корисничке групе, организација ЕПВ је виђена као веома активна и јасно фокусирана на рад у сфери заштите животне средине.

У циљу постављања стратешких циљева ЕПВ, спроведена је улична и Гугл анкету у коју се укључило око 200 грађана. Следи сажетеак њених резултата који су утицали на израду овог документа.

- Највећи број анкетираних био је у старосној групи између 30 и 50 година (53,1%). Полна структура била је готово идентична.
- 84,8% испитаних сматра да су активности ЕПВ веома корисне или корисне. 77,9% је веома заинтересовано за питања животне средине чак 94,5% је упознато са активностима ЕПВ.
- 91% сматра да је загађење површинских вода (ВБК) **највећи еколошки проблем у локалу**. Тек потом долази смеће (46,9%), загађење ваздуха (45,5%), отпадне воде (35,2%), вода за пиће (33,1%).
- 65,5% грађана сматра да они сами највише могу **утицати да се поправи степен заштите животне средине**, тек потом долази локална власт (62,8%), инспекцијски органи (43,4%), невладине организације са само 20,7% и на зачељу локални привредници са 18,6%.
- 59,3% анкетираних сматра да приоритет ЕПВ треба да буде информисање и едукација становништва, нарочито деце и младих, 55,9% мисли да је мониторинг животне средине у приоритету нашег рада, 53,1% да су акције чишћења и пошумљавања најважније, док 37,9% сматра да мониторинг локалних еколошких политика и пракси, утицај на спровођење мера на унапређењу животне средине треба померити на горе.
- Чак 46,2% анкетираних би се на неки начин укључило у рад ЕПВ, исто толико сматра да се већ понашају одговорно према животном амбијенту и да је то довољно. Мањи проценат није сигуран шта би са собом у том погледу или да нису заинтересовани.

¹ Испитивање ставова грађана обављено је у периоду крај априла и почетак маја 2021. године

8. СТРАТЕШКЕ ОБЛАСТИ И ЦИЉЕВИ

СТРАТЕШКА ОБЛАСТ	СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ
<p>1. Развијати капацитета Еколошког покрета Врбас</p>	<p>Стратешки циљ 1.1. Повећати капацитет ЕПВ у областима материјалних и људских ресурса, управљачких функција, сарадње и промоције рада.</p> <p>Стратешки циљ 1.2. Унапредити финансијску одрживост кроз обезбеђивање редовних извора финансирања и диверсификацију извора финансирања.</p> <p>Стратешки циљ 1.3. Развијати партнерстава и сарадње са другим организацијама, институцијама и мрежама.</p> <p>Стратешки циљ 1.4. Унапредити мобилност организације.</p>
<p>2. Очување природе</p>	<p>Стратешки циљ 2.1. Враћања природе у самоодрживу функционалну целину</p>
<p>3. Еколошка свест и одговорност</p>	<p>Стратешки циљ 3.1. Повећати еколошку свест и одговорност грађана и грађанки, а посебно деце и младих</p>
<p>4. Наука и еколошки проблеми</p>	<p>Стратешки циљ 4.1. Унапредити сарадњу са научним институцијама у циљу решавања еколошких проблема</p>
<p>5. Локални еколошки проблеми и друштвена одговорност</p>	<p>Стратешки циљ 5.1. Унапредити сарадњу и одговорност јединица локалне самоуправе и служби у округу у циљу решавања локалних еколошких проблема</p>
<p>6. Системски еколошки проблеми на нивоу Републике Србије и шире</p>	<p>Стратешки циљ 6.1. Утицати на наменско трошење еколошких такси</p> <p>Стратешки циљ 6.2. Утицати на независан инспекцијски надзор</p> <p>Стратешки циљ 6.3. Утицати на увођење еколошког образовања у основним и средњим школама</p> <p>Стратешки циљ 6.4. Утицати на фискалну децентрализацију</p> <p>Стратешки циљ 6.5. Утицати на покривање целе територија Србије мониторингом ваздуха, воде и земљишта</p> <p>Стратешки циљ 6.6. Утицати на демократизацију енергетских политика</p> <p>Стратешки циљ 6.7. Иницирати потребу израде студија утицаја штетних емисија на здравље људи</p> <p>Стратешки циљ 6.8. Иницирати и подстицати здраве стилове живота</p>

9. ЗАДАЦИ И ИНДИКАТОРИ

СТРАТЕШКИ	СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ	ЗАДАЦИ	ИНДИКАТОРИ
1. Развијати капацитет ЕПВ	Стратешки циљ 1.1. Повећати капацитет ЕПВ а у областима материјалних и људских ресурса, управљачких функција, сарадње и промоције рада.	1.1.1 Повећати број активних младих чланова у ЕПВ на више од 5.	Број нових младих активних чланова од 15 до 30 година
		1.1.2. Повећати број стално запослених на 2 особе и број нових хонорарно ангажованих на 3	Број запослених Број хонорарно ангажованих особа
		1.1.3. Унапредити документе, правилнике и процедуре организације (статут, волонтерске политике, описе посла ..)	Направљене нове верзије статута, волонтерске политике и правилник о раду
		1.1.4. Унапредити просторне капацитета и техничку опремљеност организације	Ниво опремљености просторија организације (нови штампач, скенер, пројектор, рачунар, ТВ, економат, простор за радионице и састанке, возило)
	Стратешки циљ 1.2. Унапредити финансијску одрживост кроз обезбеђивање редовних извора	1.2.1. Обезбедити редовну подршку од минимално 2 стална међународна донатора.	Број међународних донатора који су подржали ЕПВ у току стратешког периода

	финансирања и диверсификацију извора финансирања	1.2.2. Обезбедити приход и стратешка партнерства са најмање два пословна оператора	Број стратешких партнерстава са пословним операторима
		1.2.3. Обезбедити средства од привредне делатности (услуге пословним операторима, прикупљање и продаја рециклажног материјала)	Износ средстава остварених од привредне делатности (пружање услуге, прикупљени и продати рециклажни материјал)
	Стратешки циљ 1.3. Развијати партнерстава и сарадње са другим организацијама, институцијама и мрежама.	1.3.1. Реализовати минимум два партнерства пројекта	Број реализованих партнерских пројеката
		1.3.2 Направити три договора о сарадњи са школама из општине Врбас у Кула	Број постигнутих договора о сарадњи са школама из општине Врбас и Кула
		1.3.3. Унапредити укљученост локалних предузетника у рад организације	Број локалних предузетника који учествују и подржавају рад ЕПВ
	2. Очување природе	Стратешки циљ 2.1. Враћања природе у самоодрживу функционалну целину	2.1.1. Акције чишћења и уређења- најмање 4 акције годишње

		2.1.2. Јавни радови за инвалиде. 4 месеца годишње	Број месеци ангажовања. Број очишћених/одржаванх јавних површина и санираног урбаног мобилијара.
		2.1.3. Праћење стања загађивања животне средине и пријава инспекцијским органима	Број пријава инспекцијским органима Број позитивних реакција – исход пријаве
3. Еколошка свест и одговорност	Стратешки циљ 3.1. Повећати еколошку свест и одговорност грађана и грађанки, а посебно деце и младих	3.1.1. Пројекти едукације деце - узраст основна школа (7-14 година)- најмање 2 годишње	Број спроведених пројекта Број обухваћених школа Број обухваћене деце школског узраста Број радионица, анкета, акција и едукативних излета.
		3.1.2. Пројекти едукације деце - узраст средња школа (14-18)- најмање 1 годишње	Број спроведених пројекта Број обухваћених средњих школа Број обухваћене ученика-ца Број радионица, анкета, акција и едукативних излета.
		3.1.3. Пројект едукације грађана – најмање једна информативно едукативна кампање	Број организованих едукативних кампања Број обухваћених грађана

<p>4. Наука и еколошки проблеми</p>	<p>Стратешки циљ 4.1. Унапредити сарадњу са научним институцијама у циљу решавања еколошких проблема</p>	<p>4.1.1 Уприличити презентације и промоције научних достигнућа за представнике привредних субјеката и релевантне институције најмање једном годишње</p>	<p>Број оргнизованих презентација и промоција. Број обухваћених научних установа Број обухваћених научних радника/стручњака Број учесника презенатација</p>
<p>5. Локални еколошки проблеми и друштвена одговорност</p>	<p>Стратешки циљ 5.1. Унапредити сарадњу и одговорност јединица локалне самоуправе и служби у округу у циљу решавања локалних еколошких проблема</p>	<p>5.1.1. Иницирати и организовати информативне састанке и заједничке активности на терну</p>	<p>Број састанака, и заједничких активности Број обухваћених одговорних и овлашћених лица.</p>
		<p>5.1.2. Промовисати позитивне резултате и примере добрих пракси из области животне средине, најмање два пута годишње</p>	<p>Број обављених промоција</p>
<p>6. Системски еколошки проблеми и решења на нивоу Републике Србије</p>	<p>Стратешки циљ 6.1. Утицати на наменско трошење еколошких такси</p>	<p>6.1.1. Пружање подршке иницијативама и организацијама које воде јавне заступање на тему трошења еколошких такси у Срби</p>	<p>Број саопшења на тему Број предузетих активности – обраћања инситуцијама и јавности</p>
	<p>Стратешки циљ 6.2. Утицати на независан инспекцијски надзор</p>	<p>6.2.1. Промовисање теме независности инспекцијског надзора кроз јавна обраћања, саопштења и учешћем на скуповима</p>	<p>Број саопшења и обраћања на тему Број учешћа на скуповима везаним за тему</p>

	<p>Стратешки циљ 6.3. Утицати на увођење еколошког образовања у основним и средњим школама</p>	<p>6.3.1. Промовисати еколошко образовање, посебно са темама из локалног амбијента, кроз јавна ораћања и учешћем на скуповима.</p> <p>6.3.2. Директан утицај кроз еколошку едукацију школске деце и омладине</p>	<p>Број саопштења и обраћања на тему еколошког образовања.</p> <p>Број учешћа на скуповима везаним за тему еколошке едукације.</p> <p>Број радионица и еко школица.</p> <p>Број саопштења о спроведеним едукацијама.</p>
	<p>Стратешки циљ 6.4. Утицати на фискалну децентрализацију</p>	<p>6.4.1. Пружање подршке иницијативама и организацијама које воде јавно заступање теме. Самостално заступати тему фискалне децентрализације.</p>	<p>Број саопштења и обраћања на тему.</p>
	<p>Стратешки циљ 6.5. Утицати на покривање целе територија Србије мониторингом ваздуха, воде и земљишта</p>	<p>6.5.1. Пружање подршке иницијативама и организацијама које воде јавно заступање теме.</p> <p>6,5,2 Иницирати мониторинг животне средине у локалу.</p>	<p>Број саопштења и обраћања на тему мониторинга животне средине.</p>
	<p>Стратешки циљ 6.6. Утицати на демократизацију енергетских политика</p>	<p>6.6.1. Пружање подршке иницијативама и организацијама које воде јавно заступање теме.</p> <p>6.6.2. Промовисање теме учешћем на скуповима и састанцима.</p>	<p>Број саопштења и обраћања на тему</p> <p>Број састанака, скупова</p>

	<p>Стратешки циљ 6.7. Иницирати потребу израде студија утицаја штетних емисија на здравље људи</p>	<p>6.6.1. Пружање подршке иницијативама и организацијама које воде јавно заступање теме.</p> <p>6.6.2. Промовисање теме учешћем на скуковима и састанцима.</p>	<p>Број саопштења и обраћања на тему Број састанака, скупова</p>
	<p>Стратешки циљ 6.8. Иницирати и подстицати здраве стилове живота</p>	<p>6.8.1. Промовисање теме организацијом најмање 2 радионице и предавања годишње.</p>	<p>Број радионица и предавања; Број учесника.</p>

10. ПЛАН ПРАЋЕЊА И ОЦЕНЕ УСПЕШНОСТИ

Мониторинг (праћење) спровођења Стратешког плана вршиће се континуирано, а најмање на период од свака три месеца. Свака особа ангажована на координацији одређеног пројекта – стартешког задатка или конкретну област која је део стратешког плана, биће и одговорна особа за мониторинг тог дела Стратешког плана.

Одговорна особа ће мониторинг спроводити укључујући и друге актере, чланове и кориснике на које се конкретна област тиче.

Евиденција о праћењу напретка водиће се у складу са динамиком спровођења пројекта-реализације задатака.

Евалуација успешности спровођења Стратешког плана спроводиће се након истека сваке године стратешког периода. Евалуацију ће спроводити председник организације а по потреби укључиваће се и волонтери и корисници.

Акциони план за спровођење активности за сваку следећу годину доносиће се након извршене евалуације претходног периода. Акциони план може бити еквивалентан годишњем програму рада удружења, те са тим у вези ће га усвајати и скупштина организације на предлог председника и запослених.

ПОДРШКА:

Израда Стратешког плана омогућена је реализацијом пројекта Еколошког покрета Врбаса под називом: "Заједно за активно грађанско друштво - АКТ", који је добио подршку Владе Швајцарске а спровеле су га Хелветас Свисс Интерцооператион и Грађанске иницијативе. Мишљење које је изнето овим документом је мишљење аутора и не представља нужно и мишљење Владе Швајцарске, Хелветас-а или Грађанских иницијатива.

